

**2021-23 CIRCWASTE
– osahanke uudelleenkäytön
edistämiseksi, raportti**

31.12.23

Report on the results with analysis and recommendations

Sisällysluettelo

Circwaste, uudelleenkäyttö 2021-2023, tavoitteet	3
Kansainvälinen selvitysuudelleenkäyttö-verkostoista	4
Esiselvitys Suomessa talvella 2022	5
Uudelleenkäyttö-toimijoiden verkoston perustaminen, vaihe 1	6
Uudelleenkäyttö-toimijoiden verkoston perustaminen, vaihe 2	11
Verkoston jatkuvuuden turvaaminen	12
Ajatuksia liittyen verkoston perustamiseen	13
Laatu uudelleenkäyttölalla	14
Oppilaitosyhteistyö	22
Viestintä	26
Uudelleenkäytön pyöreä pöytä	29
Ohjausryhmä	30
Monitoroinnit	31
Työtiimi	32
Pohdinnat	33

Circwaste, uudelleenkäyttö 2021-2023, tavoitteet

Circwaste-hankkeen tavoitena on ollut auttaa valtakunnallisen jätesuunnitelman toteutumisessa monin eritavoin. Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskuksen koordinoima osahanke keskittyi uudelleenkäytön aseman vahvistamiseen

Osahankkeen tavoitteet olivat:

- Selvittää uudelleenkäyttöverkostojen tilaa ja olemusta muualla maailmassa
- Perustaa uudelleenkäyttötoimijoiden verkosto Suomeen
- Edistää uudelleenkäytön kentän laatuajattelua ja -saamista
- Konsultoida uusien uudelleenkäyttöpisteiden avaamista eripuolella Suomea.

Kansainvälinen selvitys uudelleenkäyttöverkostoista

”Uudelleenkäyttöverkostot auttavat toteuttamaan kansallisia jätesuunnitelmia ja saavuttamaan uudelleenkäytön tavoitteet.”

Selvityksen ”Research Study on Developing Re-Use Networks in Europe” mukaan verkostojen tärkeimmät tehtävät ovat:

- Vaikuttaminen uudelleenkäyttökysymyksiin yhteiskunnassa
- Yhteistyö: kokeilut, projektit, yhteinen liiketoiminta
- Verkostotapaamiset, koulutus, yhteinen viestintä
- Uudelleenkäytön laadun parantaminen

Hyvä hallinto ja turvattu rahoitus ovat tarpeen verkoston toimintakyvyn takaamiseksi.

Research Study on Developing Re-Use Networks in Europe:

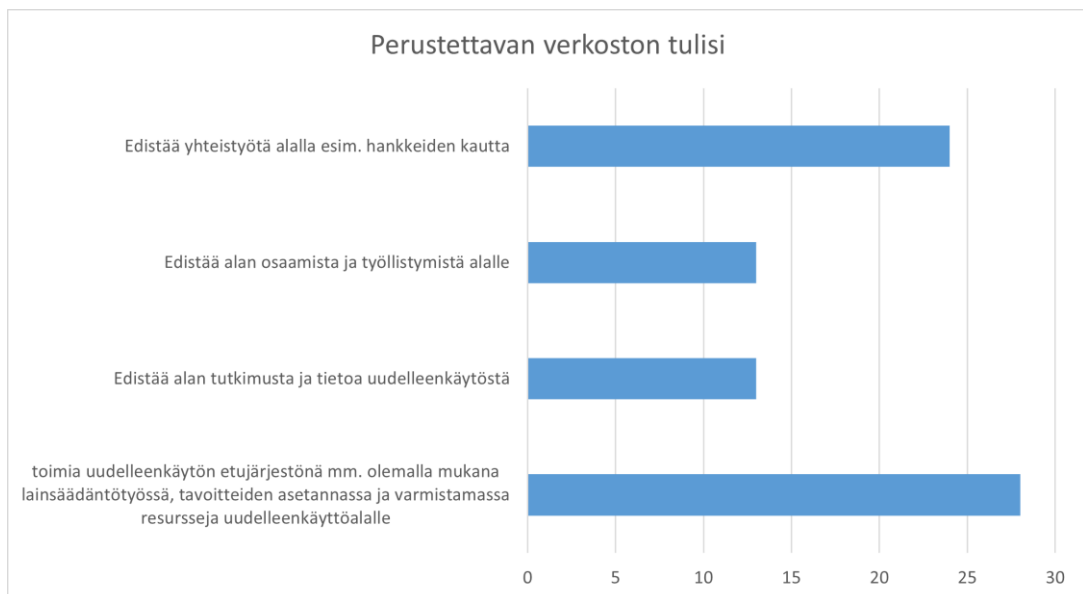
- Toteutus RREUSE (rreuse.org), talvella 21-22.
- Kysely 14 RREUSEn jäsenorganisaatiolle ja kuuden vastanneen syvällisemmät haahstattelut.
- Linkki selvitykseen: <https://www.renet.fi/uudelleenkaytto/laatuasioiden-kehittaminen/#widget-8SkFGRB4ZAZMdJiu0y2O>

Esiselvitys Suomessa talvella 2022

Kysely lähetettiin yli
100 ihmiselle lähes
100 organisaatioon

- Kyselyyn tuli 54 vastausta
- Esiin nousivat toiveet vastasivat niitä asioita jotka ulkomaisissa verkostoissa on koettu tärkeiksi: **erityisesti yhteinen toimintaympäristöön ja toiminnan edellytyksiin vaikuttaminen**

Uudelleenkäyttö- toimijoiden verkoston perustaminen, vaihe 1

Valmistelevat työt,
vuosi 2022

- kick off –tilaisuus Forssassa huhtikuu 2022 (32 osallistujaa)
- Viisi työryhmää valmisteli verkoston perustamista kesän ja syksyn 2022.
- Työryhmät olivat: verkoston toimintakäytännöt ja säännöt, viestintä, laatuasiat, lobbaus sekä verkostoituminen sidosryhmien kanssa.
- Verkoston perustamiskokous pidettiin Tampereella 22.11. 2022.
- Ensimmäinen seminaari uudelleenkäytön ammattilaisille järjestettiin myös Tampereella marraskuussa 2022 (58 osallistujaa).
- RENET Uudelleenkäyttöverkosto ry rekisteröitiinyhdistysrekisteriin tammikuussa 2023.

Kick off Forssassa

Päätös verkoston
perustamisesta!

- Tapaamisessa oli 32 osallistujaa (42 rekisteröitynyttä).
- Ilmapiiiri oli motivoitunut
- Perustettiin kuusi työryhmää valmistelemaan verkostoa

Circwaste

LIFE15 IPE FI 004

Circwaste-hanke saa EU:lta rahoitusta, jolla hankkeen materiaalit on tuotettu. Materiaaleissa esitetty sisältö edustaa kuitenkin ainoastaan hankkeen omia näkemyksiä, joista EU:n komissio ei ole vastuussa.

Uudelleenkäyt- töverkoston työryhmät

Syksy 2022
työnjako

Työtavat –ryhmä (Katja)

- Verkoston rakennusvaihe, ehdotus verkostolle (marras22):
 - Organisaation hallintorakenteet
 - Rahoitusmallit
 - Nimi, säännöt, jäsenyys
 - Jäsenedut/verkoston palvelut
 - Verkoston toimintamuoto (yhdistys, osuuskunta, säätiö...)
- Käytännön työtavat (testaus) -> Työtapojen vakiointi
- Kehittäjän rooli

Oppilaitosryhmä (Janne)

- Kurssien/moduulien projektityöt
- Opinnäytetyöt
- Ryhmätyöt
- Harjoittelut
- Tutkimustyö
- Kehitystyö

Hankeryhmä, tulossa?

- Rahoitus
- Yhteistyökäytännöt
- Yhteinen kehittäminen
- Yhteistyön suunnittelu

Lobbausryhmä (Tuovi)

- UK arvon osoittaminen
- Työllistämisenäkökulmat
- Yhteiskunnan näkökulmat
- Ympäristönäkökulmat
- Sosiaalinenäkökulmat
- Rakentamisen näkökulmat
- Yhteisötalous
- Isot visiot

Viestintäryhmä (Timo)

- Asiakasviestintä
- Asenneympäristöön/kulutustottumuksi-
in vaikuttaminen
- Lahjotukset
- Ostot
- Ympäristöviesti
- Sosiaalinen viesti
- Taloudellinen viesti
- Visuaalisuus
- Verkoston työ/vaikutus uk-kentässä
(rajaaminen/kiteyttäminen)

Valtsu –yhteistyöryhmä (Satu)

- Jätelain toteutuminen -> uk-
käyttäjille pääsy jätevirtaan +
kuljetus ei saa vaurioittaa uk-
kelpoisia
- Yhteistyö:
 - jätealantoimijat
 - Kuntien vastuu
 - Tuottajayhteisöt

Laatu –ryhmä (Janne)

- Vaikutusten läpinäkyvyys
- Tuotteiden laatu
- Organisaation laatu
- Liiketoiminnan laatu
- Viranomaisseuranta
- Yhteiset tavat mitata

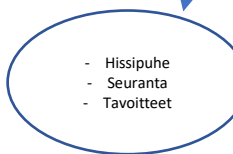
Kokeilut

Kokeilut

Sisäisen viestinnän työnjako?

Yhteiset teemat

Valtsu/jätelaki

Haasteet

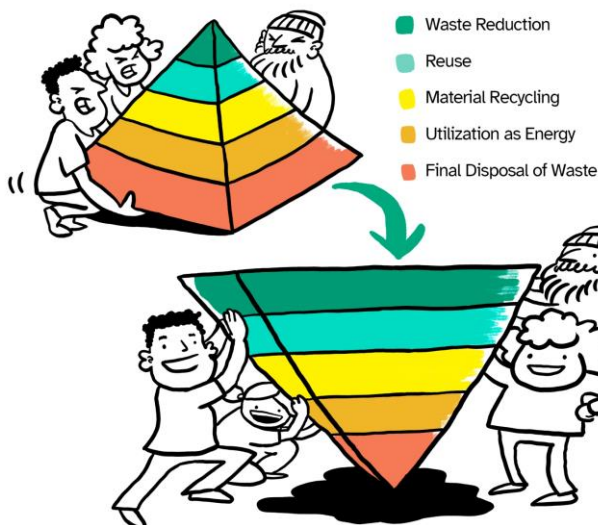

Mukana oli yli sata tahoja mukana tavalla tai toisella!

- Uudelleenkäyttöorganisaatiot / kaupungit
- Korjaamot
- Uudelleenkäyttöön keskittyvät hyväntekeväisyysorganisaatiot
- Kunnat
- Jätehuoltoyritykset
- Viranomaiset

22.11.2022 Tampereella
perustettiin RENET
Uudelleenkäyttöverkosto

The Somersault of Reuse

RENET Reuse Network Finland exists to improve the operating conditions of the reuse sector. Solutions for reuse, such as repair, refurbishment, and the sale of used goods, are essential parts of the circular economy.

 circwaste

 RENET
Reuse Network Finland

Circwaste-project receives financial support from EU for the production of its material. The views reflected within the content are entirely the project's own and the EU commission is not responsible for any use of them.

Perustamiskirjan allekirjoitti perustamiskokouksessa kuusi organisaatiota. Nyt vuoden jälkeen jäseniä on 18.

Perustamiskokouksessa hyväksyttiin säännöt joissa toiminnan tarkoitus määritellään näin:

”Verkoston tarkoituksena on parantaa uudelleenkäyttöalan yleisiä toimintaedellytyksiä ja näin vahvistaa sosiaalisesti ja ekologisesti kestävä yhteiskunnan rakenteita ja edistää jäsentensä välistä yhteistoimintaa ja näkyvyyttä.”

Säännöt:

https://bin.yhdistysavain.fi/1608863/tQgWnyeQBMq67LHErgCX0ZCOUC/verkoston%20s%C3%A4%C3%A4nn%C3%B6t_prh_030123.pdf

Uudelleenkäyttö- toimijoiden verkoston perustaminen, vaihe 2

RENET –verkoston
toimintaedellytysten
rakentaminen, vuosi
2023

- Uudelleenkäytön ammattilaispäivät Helsingissä huhtikuussa 2023 (45 osallistujaa)
- Syysseminaari Mikkelissä marraskuussa 2023 (90 osallistujaa, hybridimuoto).
- Verkkosivuston avaaminen, huhtikuu 2023: www.renet.fi
- Pankkitilin avaaminen
- Jäsenyysprosessin luominen ja testaaminen
- Työskentely RENET-verkoston hallituksen kanssa

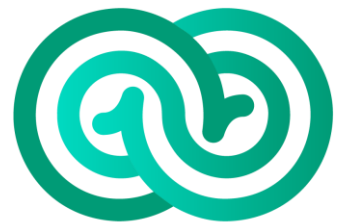

Verkoston jatkuvuuden turvaaminen

RENET –verkoston
toimintaedellytysten
rakentaminen, vuosi
2023

- Verkostoon hankkeessa perustettu, mutta sen toiminta on vielä luonnosteluvaiheessa ja jäsenhankinta vasta alkamaisillaan.
- Seuraavat muutaman vuodet ratkaisevat kasvaako RENET Uudelleenkäyttöverkostosta vaikuttava ja tärkeä toimija rakenteilla olevaan kiertotalousyhteiskuntaan.
- Kesän 2023 aikana osin Circwaste hankeajalla valmisteltiin kahta hanketta joilla jatkuvuutta voitaisiin turvata
- **Sanottavaa uudelleenkäytöstä** –hanke Nessling säätiön hakuun
- **Uudelleenkäytön aika on NYT!** –ryhmähanke EAKR-hakuun
- Aivan hankkeen viime metreillä on saatu tietää että kumpikaan haetuista hankkeista ei saanut rahoitusta

RENET

Uudelleenkäyttö-
verkosto

Circwaste

LIFE15 IPE FI 004

Circwaste-hanke saa EU:lta rahoitusta, jolla hankkeen materiaalit on tuotettu. Materiaaleissa esitetty sisältö edustaa kuitenkin ainoastaan hankkeen omia näkemyksiä, joista EU:n komissio ei ole vastuussa.

Ajatuksia liittyen verkoston perustamiseen

- Verkoston perustaminen sujui ongelmitta, matkalla ei tullut suuria yllätyksiä
- Alan toimijat ottivat meidät hyvin vastaan ja olivat verkostoitumismahdollisuudesta iloisia.
- Verkoston perustaminen vaati paljon puhetta ja työpajoja, luottamuksen rakentamista ja avoimuutta. On oltava valmis luopumaan omista ajatuksistaan ja todella kuulemaan muita
- Kahdessa vuodessa ehdittiin perustaa ja luoda jonkinlaiset toiminnan edellytykset, mutta verkosto ei hankkeen jälkeen vielä ole vakaa toimija jolla on varma tulevaisuus. Toimintatavat ovat vielä etsinnässä ja jäsenistöä liian vähän. Tällaiselle hankkeelle olisi hyvä varata aikaa enemmän jotta tulokset varmemmin kantaisivat pidemmälle.
- Jotta verkosto olisi oikeasti voimallinen yhteiskunnallinen vaikuttaja tarvittaisiin jäseniä seuraavan 5 vuoden aikana n 100 lisää. Se on kova tavoite.

Laatu uudelleenkäyttöalalla

Laadukasta uudeenkäyttöä rakentamassa

- Laatutyö hankkeessa lähti liikkeelle vailla selkeää päämäärää. Ei oikein tiedetty mitä ollaan lähdössä rakentamaan
- Jälkikäteen ajatellen se saattoi olla erinomaisen hyvä tilanne, sillä tällä tavoin saatiin todella monipuolinen keskustelu aiheesta ja ehkä rakennettua juuri tämän verkoston tarpeisiin sopivia työkaluja

circwaste

LIFE15 IPE FI 004

RENET
Uudelleenkäyttöverkosto

Circwaste-hanke saa EU:lta rahoitusta, jolla hankkeen materiaalit on tuotettu. Materiaaleissa esitetty sisältö edustaa kuitenkin ainoastaan hankkeen omia näkemyksiä, joista EU:n komissio ei ole vastuussa.

circwaste

LIFE15 IPE FI 004

Circwaste-hanke saa EU:lta rahoitusta, jolla hankkeen materiaalit on tuotettu. Materiaaleissa esitetty sisältö edustaa kuitenkin ainoastaan hankkeen omia näkemyksiä, joista EU:n komissio ei ole vastuussa.

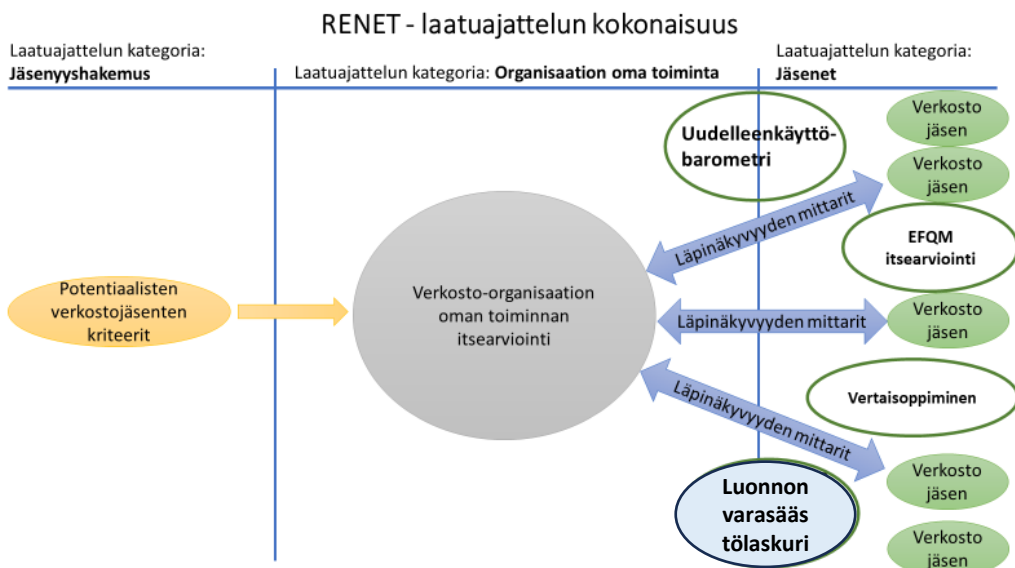

Laatuajattelun kokonaisuus

Hankkeessa lähdettiin tarkastelemaan laatua kokonaisuutena.

Ajattelu muotoutui työryhmätyönä seuraavanlaiseksi:

- verkostoon halutaan vastuulliset uudelleen käyttötoimijat jotka haluavat toimia oman toimialansa kehittämiseksi
- Verkoston itsensä on toimittava läpinäkyvästi ja uskottavasti ja arvioitava omaa toimintaansa
- Verkoston jäsenet saavat omaa kehittämistyötään varten verkostolta tukea ja työkaluja
- Verkosto kerää tietoa alasta jäsenistöltään ja mahdollisesti myös muilta alan toimijoilta jotta uudelleenkäytön hyödyt ja potentiaalit voitaisiin tehdä näkyviksi

Laatuajattelun kehittyminen

Rakennustyömaalla edettiin yhteistyössä ja verkostoa kuunnellen

- Matkalla oli monenlaisia vaiheita, aika pitkään ajattelimme että olemme tekemässä jonkinlaista laatumerkkiä ja kokosimme sitä varten kriteeristöä
- Keväällä 2023 kuulimme verkostoa laajasti valmistelun vaiheista ja päätimme luopua merkistä:
- Tuntui, että siitä oli tulossa joko liian mutkikas tai liian pelkistetty
- Direktiivikeskustelu viherväittämistä kävi kuumana ja tuntui tuovan lisähaastetta kaikenlaisiin uusiin merkkeihin ja merkintöihin
- Päädyimme unohtamaan merkin. Merkin sijaan keskityimme kehittämään erilaisia jäsenpalveluita kootun kriteeristön, verkostosta tulleiden ajatusten ja toiveiden, konsultointikokemusten ja Exellance Finlandin kanssa käytyjen laatuasioihin liittyvien keskustelujen ja koulutusten pohjalta.
- Syntyivät seuraavat verkoston jäsenpalvelut ja datan keruun välineet:
 - Luonnonvarasäästölaskenta
 - Toiminnan kehittämisen työvälineet
 - Uudelleenkäyttöbarometri

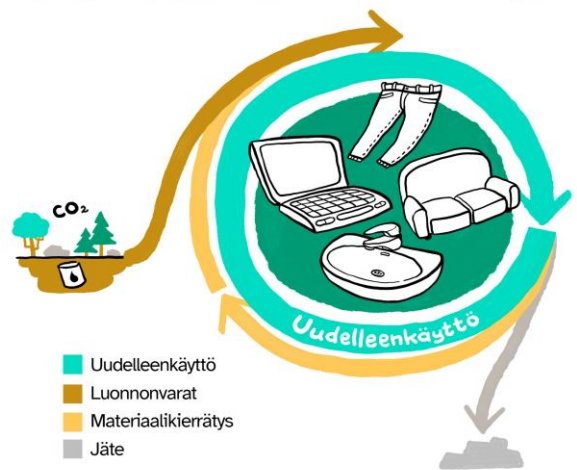

Jäsenpalvelut, ympäristö- säästölaskenta

- RENET kerää vuosittain tietoa verkoston jäseniltä uudelleenkäyttöön päätyneistä tavaramäärästä. Tiedon perusteella kukin jäsenyritys saa laskelman uudelleenkäyttötoimintansa säästämistä luonnonvaroista ja vältetyistä CO₂-päästöistä.
- Laskennan pohjana käytetään Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy:n kiertotalouslaskentaa. Laskenta perustuu vertailuun vastaavien uusien tuotteiden valmistuksessa kuluviin luonnonvaroihin, jotka säästyvät kun uudelleenkäytön ansiosta kun uutta tavaraa ei tarvitse valmistaa.
- Jäsen voi käyttää lukuja omassa viestinnässään ja jäsenille tarjotaan ympäristösäästölukujen yhteyteen myös yhteistä viestintämateriaalia.
- Laskenta tehdään tuoteryhmittäin ja sitä kehitetään jatkossa yhteistyössä jäsenten kanssa

Ympäristösäästölaskenta, jäsenpalveluna

Uudelleenkäyttö säästää luonnonvaroja

- Uudelleenkäyttö
- Luonnonvarat
- Materiaalikierrätys
- Jäte

circwaste

LIFE15 IPE FI 004

RENET
Uudelleenkäyttöverkosto

Circwaste-hanke saa EU:lta rahoitusta, jolla hankkeen materiaalit on tuotettu. Materiaaleissa esitetty sisältö edustaa kuitenkin ainoastaan hankkeen omia näkemyksiä, joista EU:n komissio ei ole vastuussa.

RENET

Uudelleenkäyttö-
verkosto

RENET-uudelleenkäyttöverkoston jäsenorganisaatio

Esimerkki Yritys

on vuonna 2022 säästänyt

10 000 kg kiinteitä luonnonvaroja ja

2 000 kg hiilidioksidipäästöjä

myymällä yli 250 000 kpl tuotteita uudelleenkäyttöön.

circwaste

LIFE15 IPE FI 004

Circwaste-hanke saa EU:lta rahoitusta, jolla hankkeen materiaalit on tuotettu. Materiaaleissa esitetty sisältö edustaa kuitenkin ainoastaan hankkeen omia näkemyksiä, joista EU:n komissio ei ole vastuussa.

Jäsenpalvelut, ympäristö- säästölaskenta

Ympäristösäästölaskenta,
jäsenpalveluna

- kehitys

- RENET:in tavoitteena on kerätä tietoa jäsentensä uudelleenkäyttömääristä yhtenäistää uudelleenkäyttömäärien seurantaa ja kannustaa uudelleenkäyttötoimijoita seuraamaan materiaalivirtojaan sekä raportoimaan niistä.
- Laskuria ja sen tuotekategorisointia kehitettiin yhdessä mm. SYKE:n, Suomen kierrätyskeskusten yhdistyksen (SKKY) ja RENET:in jäsenorganisaatioiden kanssa.
- Kolme RENET:in jäsenorganisaatiota testasi laskuria ja viestintäohjeita kesällä 2023.
- Excel-taulukossa ollut laskuri koettiin liian monimutkaiseksi täyttää mm. RENET:in työntekijän näkökulmasta, joten syksyllä 2023 laskurista kehitettiin internetversio.
- Yhdessä opiskelijayritys Heigan kanssa tehtiin verkkolomakkeella toimiva laskuri sekä tietojen hallinointiin pilvipohjainen tietopankki Google sheetsiin, jotka valmistuivat lokakuussa 2023.

Jäsenpalvelut, toiminnan kehittäminen

Toiminnan kehittämisen työvälineet

Organisaation EFQM itsearviointi vapaavalintaisen linssin avulla:

- Kiertotalouden linssi
- YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden linssi
- Netto nolla periaatteiden mukainen linssi
- Innovaatiolinssi

- Osallistu aktiivisesti RENET verkoston tapahtumiin ja toimintaan. (Tietotaidon jakaminen & verkostoituminen)
- Hyödynnä RENET verkoston luonnonvarojen säästälaskentaa. (Uudelleenkäytön hyödyistä viestiminen)
- Vastaa uudelleenkäyttöbarometriin. (Alan läpinäkyvyyden kehittäminen)

- Vertaisoppimistreffien sopiminen toisen RENET verkostojäsen organisaation kanssa.
- Itsearvioinnin ja vertaisoppimistreffien tuloksena syntyneiden kehitystoimenpiteiden listaus ja priorisointi

Stepit:

1. Hahmotetaan askelkartta kehitystyölle.
2. Pohditaan tarvittavia työkaluja toteutukseen.
3. Kartoitetaan tarvittavia kumppaneita.

- Hankkeessa tuotettujen työvälineiden on tarkoitus tukea jäsenistöä tavoitteellisessa toiminnan kehittämisessä: löytää kehittämisen kohdat (itsearviointi), keskustella niistä vertaisten kanssa (vertaisoppimistreffit) ja saada tukea verkostosta ja niiltä, jotka ehkä ovat samantapaisia asioita tehneet jo aiemmin (konsultoiva keskustelu).
- Työvälineet toteutettiin osana laatutyötä ja erityisesti konsultoitavien keskustelujen myötä

Konsultoinnit hankkeessa 2022-2023

Mitä?

- Konsultoimme kymmentä toimijaa (kuntia, yrityksiä, osuuskuntia) uusien uudelleenkäyttöpisteiden perustamiseen liittyen.
- Keskustelut osoittivat, että kenttä on hyvin, hyvin laaja ja jokainen tapaus on täysin omanlaisensa.
- Konsultoinneissa todettiin erityisen tarpeelliseksi se, että meillä oli taustallamme verkosto, jonka toimijoiden ja toimintojen pariin saatoimme ohjata kehitystyötä tekevät ihmiset.

Kenelle?

- Hankkeessa verkostojäsenille tai potentiaalisille jäsenille.

Miten?

- 1) Konsultoiva aloituskeskustelu teamsilla tilanteen kartoittamiseksi 2) Useimpiin konsultaatioihin liittyi vierailuita saman tyyppisiä asioita tehneiden luokse 3) Palauteen kerääminen.

Hyöty ja käyttö?

- Konsultaatioita tehdessä huomasimme verkoston voiman. Toiminnan kehittämisen apuvälineisiin halusimme liittää jäsenpalvelun, jossa RENET tukee jäsenistöään löytämään saman kaltaista työtä ennen tehneitä tahoja (konsultoiva keskustelu) ja vierailemaan heidän luonaan

Hankkeen konsultointien jälkeen

- Joensuussa avattiin materiaalipankki (Joensuun kaupunki ja ENO-verkkokoulu) osoitteessa <https://yle.fi/a/74-20054753>.
- Työ uudelleenkäyttökeseuksen avaamiseksi Euraan ja Raision alueelle on käynnistynyt.
- Neon Studio -käsityöyhteisö avattiin Jyväskylään osoitteessa <https://www.sjl.fi/paikalliset/5822255>.
- Lahti ja Raisio ovat mukana suuressa uudelleenkäyttöhankkeessa, joka on haettu Euroopan aluekehitysrahastolta (EAKR).

Jäsenpalvelut, barometri

Uudelleenkäyttöbarometri

- Tarvitsemme lisää ymmärrystä uudelleenkäyttöalan nykytilasta, jotta kykenemme tehokkaammin viestimään alamme vaikutuksista yhteiskuntaan ja lobbaamaan päätöksentekoa uudelleenkäytön etujen mukaisesti.
- Näiden tarpeiden ja tunnistettujen indikaattorien ympärille on rakentunut uudelleenkäyttöbarometri
- Uudelleenkäyttöbarometri kokoaa tietoa yhteen alastamme. Jatkossa RENET julkistaa tilastollisia tuloksia kuvaamaan alan nykytilaa verkkosivuillaan www.renet.fi.
- Kyselyssä on neljä osa-aluetta: organisaatiotiedot, sosiaalitaloudelliset kysymykset, ympäristö, ja laatu/ammattitaito/koulutus.
- Kysely toteutetaan vuosittain tai muutaman vuoden välein ainakin verkoston jäsenille. Barometrin kehittämisessä ja jatko työstämisessä tehdään yhteistyötä SYKEN kanssa
- Lisätietoa renet.fi --> jäsensivut--> jäsenedut --> Uudelleenkäyttöbarometri
- Linkki barometriin: <https://forms.gle/JBwsTzHzhHQShXNY6> ja barometrin tulokset: <https://www.renet.fi/jasensivut/jasenedut/uudelleenkayttobarometri/>
- Linkki lopputyöhön: <https://www.theseus.fi/handle/10024/816278>

Oppilaitos- yhteistyö

Oppilaitosyhteistyötä
tehtiin hankkeessa
paljon

- Oppilaitosyhteistyötä tehtiin hankkeessa paljon. Tätä tehtiin kolmesta pääsyyistä
 - Alasta on tietoa kovin vähän ja kaikki uusi tutkimus on tarpeen
 - Ala on suuressa murroksessa ja kasvun kynnyksellä, oppilaitoksissa on heräteltävä myös opettajia alan osaamis- ja tiedon tarpeisiin.
 - Alalle tarvitaan lisää asiantuntijoita

Opinnäytetyöt

Opinnäytetöitä tehtiin
hankkeelle kuusi

- Opinnäytetyöt:

- Circular Economy Implementation into the Clothing and Household Textiles in Finland, Trang Dang, HAMK, <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-202305088151>
- Uudelleenkäytön esteet ja mahdollisuudet, Mervi Voutilainen, LAMK, <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2023112130833>
- Uudelleenkäyttöön kelpaavien tuotteiden ohjaus jätevirroista takaisin käyttöön, Rami Yilmaz, Metropolia, <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2023112231030>
- Alueellinen selvitys uudelleenkäyttötoimijoiden saavutettavuudesta, Niina Lampiaho ja Laura Luusua, LAMK, <https://www.theseus.fi/handle/10024/808120>
- Uudelleenkäyttöbarometrin tuloksiin perustuva uudelleenkäyttöalan nykytilan analyysi, Eveliina Merikko, Turku AMK, <https://www.theseus.fi/handle/10024/816278>
- Uuden jätelain toteutus käytännössä uudelleenkäyttöalalla, Laura Raimoranta, Turku AMK (työ oli hankkeen päättyessä vielä julkaisematon)

Opinnäytetyöt

- Olemassa olevan tiedon puute vaikeutti kaikkien tutkimusten tekemistä ja kytkemistä aiempaan tutkimukseen.
- Toisaalta kaikki opinnäytetyötä tehneet opiskelijat ja heidän ohjaajansa olivat aiheista hyvin innoissaan ja näkivät tutkimuksen tarpeellisuuden.
- Työt nostivat esille lainsäädännön muutostarpeita, rohkean yhteistyön tekemisen tarpeita ja lisäresurssoinnin tarpeita.
- Toisaalta yksilöiden valmius muuttaa omia kulutustottumuksiaan näkyy myös näissä töissä sanoin kuin organisaatioiden valmius muuttaa omia toimintojaan.
- Tutkimuksista tulee sellainen toiveikas olo, että etsikkoaika kulutusorientoituneen maailmamme mullistamiseksi aidoksi kiertotalousyhteiskunnaksi on tässä ja nyt käsillä.

Muu kehittämis-yhteistyö

Kurssi- ja projektihommia

Kurssiyhteistyö

- HAMK ammattikorkeakoulu järjesti hankkeen konsultoimana uudelleenkäyttöön liittyviä kursseja keväällä 2023
- Kursseilla oli yht 164 opiskelijaa
- Kurssien otsakkeet olivat seuraavat
 - Reuse positioning and branding
 - Reuse digital marketing expression
 - Reuse content laboratory
 - Principles of sustainability

Projektityöt

Vantaa Design Sprint syksyllä 2022

- Viikon mittaisella design sprintillä saimme korvaamattomia ideoita palvelumuotoilun ammattilaisilta mm seuraaviin kokonaisuuksiin
 - Verkoston nettisivut
 - Jäseneksi tulemisen prosessi
 - Laatumerkki & RENET brändi

Luonnonvarasäästölaskuri

- Projektitoimisto Heiga, opiskelijoiden yritys Jyväskylän AMK
- Tilaustyönä luonnonvarasäästölaskurin yhdistäminen kotisivuille

Circwaste

LIFE15 IPE FI 004

Circwaste-hanke saa EU:lta rahoitusta, jolla hankkeen materiaalit on tuotettu. Materiaaleissa esitetty sisältö edustaa kuitenkin ainoastaan hankkeen omia näkemyksiä, joista EU:n komissio ei ole vastuussa.

Viestintä

Osahanke järjesti useita seminaareja, mediavierailuja, kirjoitti artikkeleita ja osallistui sekä kotimaisiin että ulkomaisiin seminaareihin ja tapahtumiin

Käytössä olleet viestintäkanavat

- Sähköposti
- Kiertotaloustoimijoiden verkoston uutiskirje
- Kierrätyskeskuksen verkkosivut, Facebook ja LinkedIn
- Suomen ympäristökeskuksen verkkosivut ja somekanavat
- Materiaalikiertoon.fi
- Uusiouutiset-lehden somekanavat sekä uutiskirje
- seminaarit (osallistumiset ja itse järjestetyt)
- RENET Uudelleenkäyttöverkoston LinkedIn-tili ja LinkedIn-ryhmä

Kierrätyskeskuksen ja RENETin somen avulla saatiin seuraavia tuloksia:

- Tavoitettiin ainakin 28376 somen käyttäjää
- Saatiin sitoutettua (engagement) tavalla tai toisella 1077 käyttäjää
- Tykkäyksiä ja reaktioita ainakin 311
- Kommentteja 34
- Uudelleenjakoja 18

Viestinnälliset aktiviteetit

CircBlog: Uudelleenkäyttö on nerokasta 30.11.2021, Katja Viberg

Tuovi Kurttion haastattelu-artikkeli 26.1.2022 (Kierrätyskeskus & Materiaalikiertoon verkkosivut)

Circtalk: Kiinnostaako kiertotalous? (Utiskirje, Syke webinaari)

Frush 28.4.2022 - verkoston perustaminen (Utiskirje, sähköposti)

KV-selvityksen yhteenveto julkaistu 10.5.2022

Suomen verkoston perustamissuunnitelma julkaistu 10.5.2022

FB-somelive 6.9.2022 Redissä (uutiskirje, kierrätyskeskus facebook, syke kanavat)

Mediaretki Nihtisiltaan 2.11.2022 (sähköposti), paikalla MTV3, Uusioutiset

Hankkeen esittely RREUSE-konferenssissa 16.11.2022

Uudelleenkäytön aika on nyt! -seminaari ja verkoston perustamiskokous 22.11.2022 (uutiskirje, sähköposti, kierrätyskeskus facebook ja LinkedIn)

Sam Moir & Jana Zurkova videohaastattelu helmikuu 2023 (Youtube)

Uudelleenkäytön ammattilaisten päivä 25.4.2023 (Kierrätyskeskus Facebook, uutiskirje, sähköposti, RENET LinkedIn)

RENET verkkosivujen julkaisu 26.4.2023 -> uudelleenkäytölle oma etujärjestö ja viestintäkanava

Ratkaisuja blogi 12.5.2023: Tuotteiden uudelleenkäyttö kunniaan (uutiskirje, Syke verkkosivut)

RENET esite -> uudelleenkäytön etujärjestön promoamiseksi

Nordic Circular Summit 17.-18.10.2023 (rollupit, esittelypiste, esiteet)

Circwaste-loppuseminaari 26.10.2023 (Janne Kilpiön esitys, CircBrief)

CircBrief: Edelläkävijäkunta on uudelleenkäytön osaaja 10/2023

Uudelleenkäytön ammattilaisten päivä 7.11.2023 (RENET LinkedIn, Kierrätyskeskus Facebook ja LinkedIn)

RREUSE 4th Annual Conference: The digital era of social enterprises, Wien, marraskuu 2022

- Pyöreänpöydän keskustelut aiheista
 - The overview of reuse network's quality thinking.
The criteria for potential network members, the quality thinking of organization's own operations, and the measures of transparency of the network's members.
 - Where is the greatest opportunities to utilize digitalisation?

Nordic Circular Summit, Reykjavik, lokakuu 2023

- Hankkeen esittely standilla

RREUSE Innovation Forum #14

- 23 November 2023 @ 14:30 – 16:30 CET
Online via Zoom
- Renetille kehitetyn luonnonvarasäästölaskennan esittely

Uudelleenkäytön pyöreä pöytä

RENET koordinoi jatkossa uudelleenkäytön keskusteluforumiksi hankkeessa perustettua uudelleenkäytön pyöreää pöytä

- Tarkoitus on edistää uudelleenkäyttöä ja parantaa sen toimintaedellytyksiä laajalla sidosryhmäverkostoitumisella
- Uudelleenkäytön edistämiseen mukaan myös muut kuin varsinaiset uudelleenkäyttötoimijat: kunnat, jätealantoimijat, tuottajavastuuorganisaatiot
- Tarkemmat tavoitteet määrittyvät ajan kanssa, mutta tiedonkulun varmistaminen ja monipuolisen yhteistyön mahdollistaminen tietenkin keskeistä
- Pari lähitapaamista vuodessa, pari ehkä etänä.

- Ensimmäinen kokous keskiviikkona 24.1.2024 Helsingissä, ympäristöministeriössä
- Laveasti erilaisia organisaatioita toivotaan mukaan, mutta kustakin organisaatiosta osallistua maksimissaan kaksi henkilöä.

Ohjausryhmä

Osahankkeella oli oma ohjausryhmä joka kokoontui hankkeen aikana viisi kertaa ja kokoontuu kerran vielä hankkeen päätyttyä alkuvuonna 2024

Ohjausryhmän tehtävä on tuoda hankkeen tietoon laaja-alaista näkemystä uudelleenkäytön edistämisestä yhteiskunnassa sekä auttaa kokeilujen ja verkoston rakentamisen onnistumisessa, niihin sitoutumisessa ja tulevaisuuden varmistamisessa.

Ohjausryhmän jäsenet:

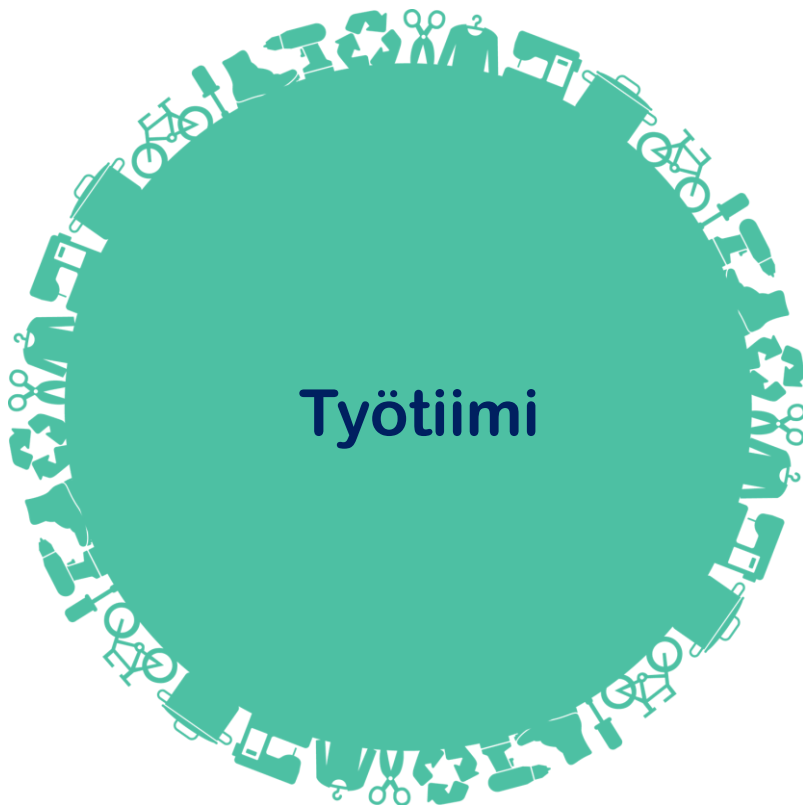
- Ympäristöministeriö, Sirje Stén
- Työ- ja elinkeinoministeriö, Tuija Oivo
- SYKE, Hanna Salmenperä
- Vates –säätiö, Jukka Lindberg
- Fida, Sakari Keipi
- Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Tuovi Kurttio
- Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Juha Lehtikuja, ohjausryhmän pj
- Circwaste –hanke, Katja Viberg, hankepäällikkö

Monitoroinnit

Osahanke monitoroitiin kahdesti

- toukokuussa 2022 ja marraskuussa 2023
- Molemmilla kerroilla monitoroijat olivat tyytyväisiä hankkeen tilanteeseen

Circwaste –uudelleenkäyttö osahanke toteutettiin seuraavan asiantuntevan henkilöstön voimin:

- Hankkeen vastuujohtaja, Juha Lehtikuja, Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus
- Hankkeen mentori ja RENET verkostolle vuonna 2022 valittu puheenjohtaja, Tuovi Kurttio, Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus
- Uudelleenkäytön asiantuntija Janne Kilpiö 80%
- Ympäristöasiantuntija Satu Vasala 30%
- Viestintä Timo Alanko 30%
- Hankepääällikkö Katja Viberg 60%

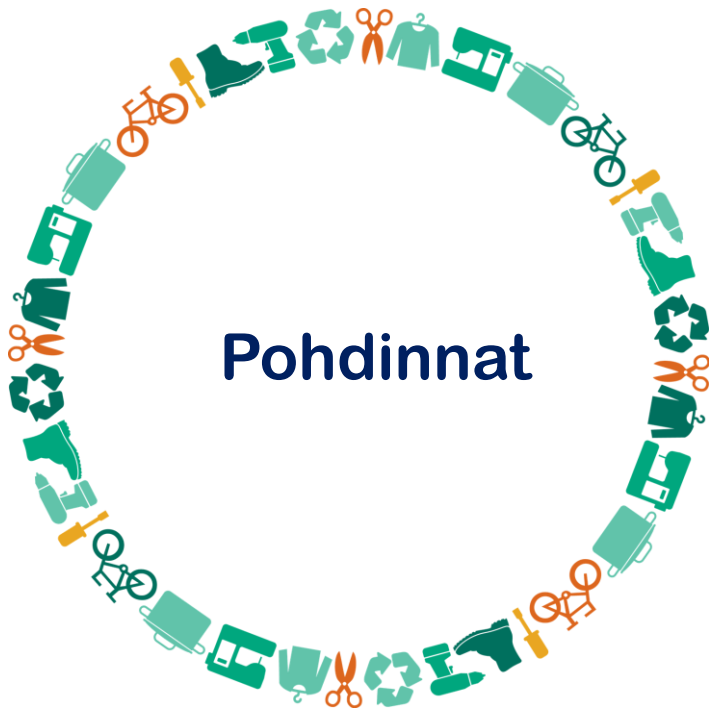
- Neljän hengen toimistotiimi kokoontui viikottain yhteiseen yhteistyöpalaveriin. Palaverin tavoitteena oli erinomainen sisäinen viestintä, yhteistyö, tavoitteiden saavuttamisen varmistaminen ja aika yhdessä ratkoa jokaisen työn haasteita.
- Hankkeen aikana pidettiin kolme yhteistä pidempää suunnittelupäivää ja vielä 20.12.23 hankkeen lopuksi itsearviointipäivä

Pohdinnat

Muutos ympärillämme

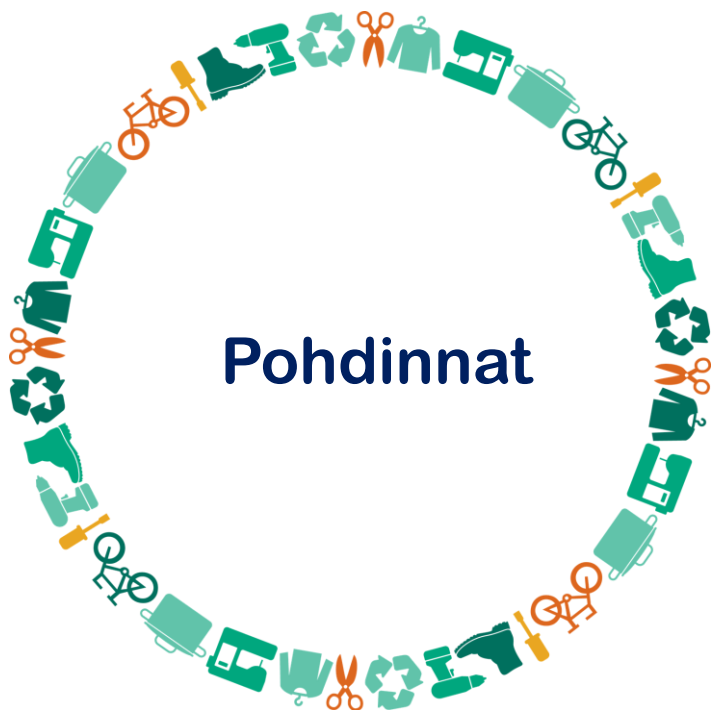
- Uudelleenkäyttö on hitaasti mutta varmasti muuttumassa valtavirtaan, ja yritykset alkavat oivaltaa sen potentiaalin.
- Olemassa olevilla uudelleenkäyttötoimijoilla on verkostoja ja osaamista, jotka eivät saisi hukkaa siirtymävaiheessa. Ratkaisu piilee verkostoitumisessa ja yhteistyössä.
- Projektin aikana EU aloitti tietojen keräämisen uudelleenkäytöstä. Verkosto auttaa keräämään tietoa alalta, mikä on ratkaisevaa tavoitteiden asettamiseksi ja alan edistämiseksi.

Pohdinnat

Uudelleenkäytön tulevaisuudennäkymät

- Pienestä osasta (n 5-10%) uudelleenkäyttöön ohjautuvista tuotteista ja tavaroista voidaan jo nykyään tehdä markkinaehtoista liiketoimintaa. Isolla osalla (n 40%) tuotteista ja tavaroista on kyllä myyntiarvo, mutta tuotto kattaa vain logistiikan, lajittelun, hinnoittelun, myynnin jne. kustannukset. Näiden tuotteiden elinkaaren pidentäminen uudelleen myymällä tarvitsee yhteiskunnan tukea ollakseen kannattavaa ja kehittyäkseen.
- Lisäksi on runsaasti tuotteita ja tavaroita (noin 50%) joilla on käyttöarvoa, mutta hyvin vähän tai ei lainkaan myyntiarvoa. Nämäkin tulisi pitää käytössä mahdollisimman pitkään sekä ympäristö- että sosiaalisista syistä.
- Tulevaisuudessa todennäköisesti markkinaehtoinen bisnes onnistuu suuremmasta osasta uudelleenkäytettäviä tavaroita (esim. ekosuunnittelu tuottaa kestävämpiä ja korjattavampia tuotteita, bisnes kasvaa ja tulee kaikkien ulottuville). Kaksi muuta kategoriala tulevat kuitenkin säilymään. Tämä tarkoittaa, että uudelleenkäytön asianmukainen, ympäristövastuullinen ja sosiaalisia hyötyjä tuottava järjestäminen tarvitsee tulevaisuudessa yhteiskunnan tukea.
- Tällä hetkellä tuki uudelleenkäytön kentälle tulee pääasiassa työllistämistuista, joita ollaan viime vuosina leikattu rajusti. Tulevaisuudessa tuki voi saada muita muotoja. Uudelleenkäyttö tarjoaa monipuolisia, merkityksellisiä työllistymismahdollisuuksia. Se on tulevaisuuteen suuntautunut ala, johon kannattaa investoida – taloudellisesti, ohjauksen, koulutuksen jne. kautta.

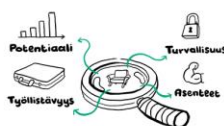
Pohdinnat

Valtakunnallisen
jätesuunnitelman
tavoitteiden
toteutumiseksi:

- Tarvitaan tutkimusta ja tietoa uudelleenkäyttöalasta
- Tarvitaan kansallisia ja kansainvälisiä tavoitteita
- Tarvitaan investointeja ja tukijärjestelmiä
- Tarvitaan toimiva ja luotettava valtakunnallinen verkosto
- Tarvitaan tuotteet jotka kestävät korjausta kunnostusta ja monta kierrosta uudelleenkäyttöä

Uudelleenkäyttö kunniaan

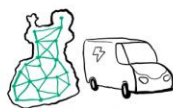
Nykyään uudelleenkäytetään ehkä 2% tavaroista.
Mahdollisuus olisi tuoteriippumuksesta riippuen 15-50%.

**Tutkimus
ja tieto**

**Tavoitteet, seuranta
ja rahoitus**

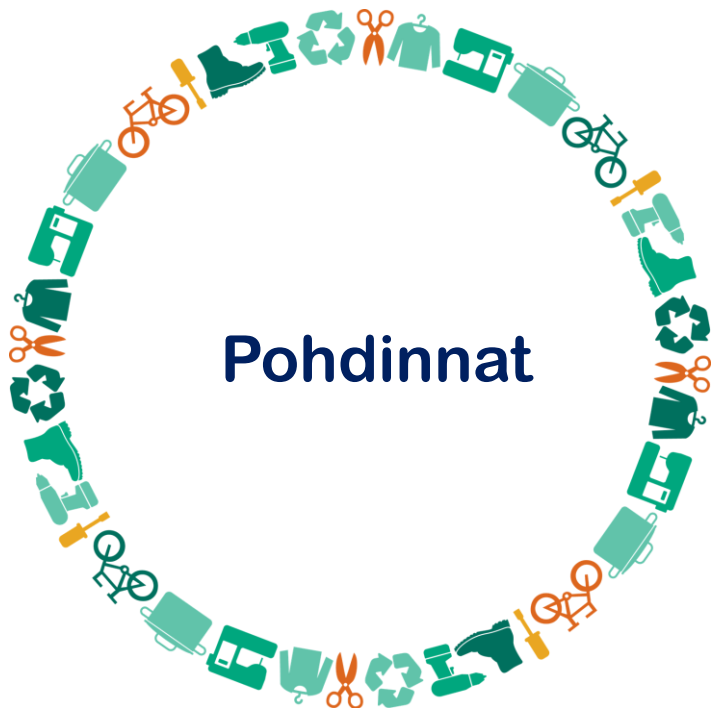

**Kattava ja
toimintavarma
verkosto**

**Laatu,
päivitettävyyden
ja korjattavuus**

- Näiden asioiden edistämiseksi tarvitaan yhteistyötä, kehittämishankkeita ja paljon uudenlaista ajattelua, jossa olemassa oleva osaaminen ei joudu hukkaan
- Jotta hankkeessa perustettu RENET-verkosto päätyisi vahvaksi yhteiskunnalliseksi toimijaksi ja alan toimintaedellytysten varmistajaksi tulisi jäsenmäärä pystyä seuraavien viiden vuoden aikana nostamaan yli sataan

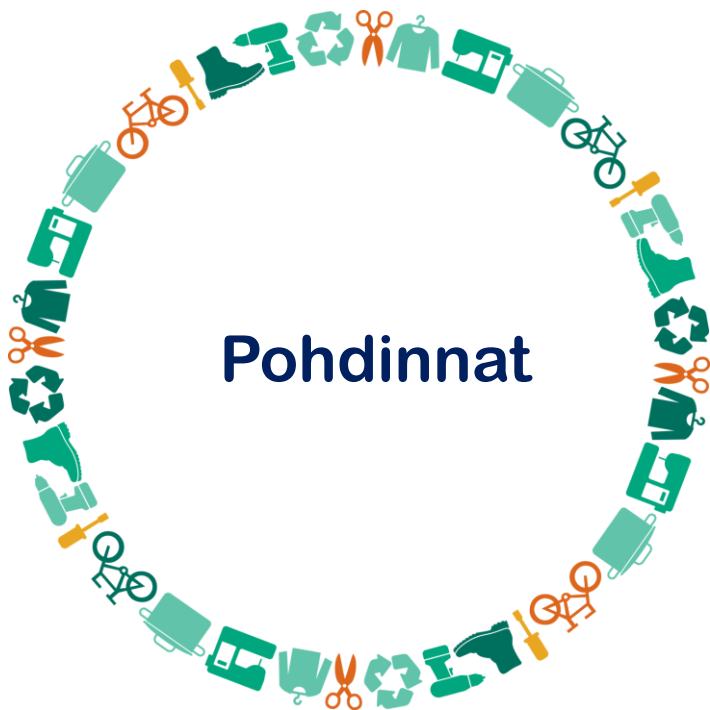

Onnistuminen
suhteessa tavoitteisiin

Ote muistiinpanoista itsearviointipäivästä 20.12.2023

Miten menty yli tavoitteista:

- Tavoitteissa puhutaan suunnitelmasta verkoston perustamisesta, mutta hankkeessa ei vain suunniteltu mutta myös perustettiin.
- Ulkomaisia esiintymisiä ollut tavoitteita enemmän (3). Uudelleenkäytön tietoisuutta on lisätty tavoitteita enemmän, koska oppilaitosyhteistyö, design sprint + extra seminaarit ja ammattilaispäivät, ulkopuoliset puhujat, osallistujat,
- Uudelleenkäytön pyöreä pöytä + jätealan yhteistyöryhmään RENET:ille paikka
- Verkkosivut ja muut verkoston toimintaedellytykset (esim pankkitili)
- Jäsenpalveluista: uudelleenkäyttöbarometri ja luonnoravasäästölaskuri syntyivät laatutyön oheistuloksina
- Saatiin YM:n valmisteluraha EAKR-hankkeelle.

Pohdinnat

Missä onnistuimme ja mikä jäi harmittamaan hankkeessa

Onnistuimme

- saavuttamaan ihmisiä ja organisaatioita
- luomaan innostuneen ilmapiirin
- Saavuttamaan hankkeen tavoitteet ja ylittämään ne monissa kohdin
- Verkostomaisessa yhteistyössä
- Luottamuksen ilmapiirin rakentamisessa
- Muuttamaan suunnitelmiamme kun oli sen aika

Harmittamaan jäi

- Aikaa oli niukasti ja siksi verkoston tulevaisuus jäi epävarmaksi
- Vaikka rakentamassa oli paljon organisaatioita jäsenenmäärä verkostossa jäi kuitenkin meidän itsemme asettamasta tavoitteesta (25-30 jäsentä hankkeen päättyessä).
- Hankkeen päättyessä on vielä myös epävarmaa onko verkostolla työntekijää vuoden 24 alusta alkaen

Linkit

- www.renet.fi
- Selvitys eurooppalaisista uudelleenkäyttötoimijoiden verkostoista: https://bin.yhdistysavain.fi/1608863/5f23Y2K2ibO4LX6aFGKA0_T1B_FINAL%20REPORT%20-%20Research%20study%20on%20developing%20re-use%20networks%20in%20Europe.pdf
- Laaturaportin linkki: <https://www.renet.fi/uudelleenkaytto/laatuasioiden-kehittaminen/>
- Uudelleenkäyttö on ratkaisu moneen, raportin linkki: https://bin.yhdistysavain.fi/1608863/solliCDB5ylXrHfY4fWk0_WKUY/DL311223_C.2_28%20Report%20of%20the%20possible%20ways%20to%20organize%20reuse.pdf

Blogikirjoitukset:

- Tuotteiden uudelleenkäyttö kunniaan, Ratkaisuja-blogi, SYKE: [https://www.syke.fi/fi-FI/Ajankohtaista/Ratkaisujablogi/Hanna_Salmenpera_ja_Katja_Viberg_Tuottei\(65502\)](https://www.syke.fi/fi-FI/Ajankohtaista/Ratkaisujablogi/Hanna_Salmenpera_ja_Katja_Viberg_Tuottei(65502))
- Uudelleenkäyttö on nerokasta!, CircBlog, CIRCWASTE: [https://www.materiaalitkiertoon.fi/fi-FI/Ajankohtaista/Circblog/Uudelleenkaytto_on_nerokasta\(62006\)](https://www.materiaalitkiertoon.fi/fi-FI/Ajankohtaista/Circblog/Uudelleenkaytto_on_nerokasta(62006))
- Uudelleenkäytön aika on nyt!, Kierrätyskeskus blogi: <https://kierratyskeskus.fi/uudelleenkayton-aika-on-nyt/>

CIRCWASTE

- Edelläkävijäkunta on uudelleenkäytön osaaja: https://issuu.com/suomenymparistokeskus/docs/final-online_2023-10_circbrief_fi_uudelleenkaytto
- Layman's report:: https://issuu.com/suomenymparistokeskus/docs/circwaste_kiertotalous-nyt_layman-raportti